

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ అష్టాత్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టాత్రింశః సర్గః ॥

సీతాకర్తృకవల్కలధారణస్యానౌచిత్యం ప్రతిపాద్య రాజ్ఞా కైకేయ్యా భర్తృనం
శ్రీరామస్య రాజానం ప్రతి కౌసల్యాయాం కృపాదృష్టిం కర్తుమనురోధశ్చ

తస్యాం చీరం వసానాయాం నాథవత్సామనాథవత్ |
ప్రచుక్రోశ జనః సర్వో ధిక్ త్వాం దశరథం త్వితి || 2.38.1 ||

తేన తత్ర ప్రణాదేన దుఃఖితః స మహీపతిః |
చిచ్ఛేద జీవితే శ్రద్ధాం ధర్మే యశసి చాత్మనః || 2.38.2 ||

స నిఃశ్వస్యోష్ణమైక్ష్వాకస్తాం భార్యామిదమబ్రవీత్ |
కైకేయి కుశచీరేణ న సీతా గంతుమర్హతి || 2.38.3 ||

సుకుమారీ చ బాలా చ సతతం చ సుఖోచితా |
నేయం వనస్య యోగ్యేతి సత్యమాహ గురుర్మమ || 2.38.4 ||

ఇయం హి కస్యాపి కరోతి కించిత్
తపస్వినీ రాజవరస్య పుత్రీ |
యా చీరమాసాద్య జనస్య మధ్యే
స్థితా విసంజ్ఞా శ్రమణీవ కాచిత్ || 2.38.5 ||

చీరాణ్యపాస్యాజ్జనకస్య కన్యా
నేయం ప్రతిజ్ఞా మమ దత్తపూర్వా |

యథాసుఖం గచ్ఛతు రాజపుత్రీ
వనం సమగ్రా సహ సర్వరత్నైః || 2.38.6 ||

అజీవనార్హేణ మయా నృశంసా
కృతా ప్రతిజ్ఞా నియమేన తావత్ |
త్వయా హి బాల్యాత్ ప్రతిపన్నమేతత్
తన్మా దహేద్ వేణుమివాత్మపుష్పం || 2.38.7 ||

రామేణ యది తే పాపే కించిత్కృతమశోభనం |
అపకారః క ఇహ తే వైదేహ్య దర్శితోఽధమే || 2.38.8 ||

మృగీవోత్ఫుల్లనయనా మృదుశీలా మనస్వినీ |
అపకారం కమివ తే కరోతి జనకాత్మజా || 2.38.9 ||

నను పర్యాప్తమేవం తే పాపే రామవివాసనం |
కిమేభిః కృపణైర్భూయః పాతకైరపి తే కృతైః || 2.38.10 ||

ప్రతిజ్ఞాతం మయా తావత్ త్వయోక్తం దేవి శృణ్వతా |
రామం యదభిషేకాయ త్వమిహాగతమబ్రవీః || 2.38.11 ||

తత్త్వేతత్ సమతిక్రమ్య నిరయం గంతుమిచ్ఛసి |
మైథిలీమపి యా హి త్వమీక్షసే చీరవాసినీం || 2.38.12 ||

ఏవం బ్రువంతం పితరం రామః సంప్రస్థితో వనం |
అవాక్కిరసమాసీనమిదం వచనమబ్రవీత్ || 2.38.13 ||

ఇయం ధార్మిక కౌసల్యా మమ మాతా యశస్వినీ |
వృద్ధా చాక్షుద్రశీలా చ న చ త్వాం దేవ గర్హతే || 2.38.14 ||

మయా విహీనాం వరద ప్రపన్నాం శోకసాగరం |
అదృష్టపూర్వవ్యసనాం భూయః సమ్మంతుమర్హసి || 2.38.15 ||

పుత్రశోకం యథా నర్చ్యేత్ త్వయా పూజ్యేన పూజితా |
మాం హి సంచింతయంతీ సా త్వయి జీవేత్ తపస్వినీ || 2.38.16 ||

ఇమాం మహేంద్రోపమ జాతగర్ధినీం
తథా విధాతుం జననీం మమార్హసి |
యథా వనస్థే మయి శోకకర్కితా
న జీవితం న్యస్య యమక్షయం వ్రజేత్ || 2.38.17 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే అష్టాత్రింశః సర్గః ||